

IN HET KORT

Deze rubriek wordt samengesteld door Toon Vernooij. Bijdragen voor deze rubriek zijn van harte welkom. Stuur een berichtje naar toonvernooij@planet.nl.

Bange viezeriken

Vogels nemen graag een bad. Onderzoekers denken dat ze dat niet alleen voor de lol doen, maar vooral om de conditie van hun veren op peil te houden. Van badderen ga je beter vliegen, is het idee. En vogels weten dat. Nu denken onderzoekers nooit zomaar iets, ze willen het ook bewijzen. Britse wetenschappers hadden bedacht dat het logisch zou zijn dat als een vieze vogel écht slechter vliegt dan een fris gewassen soortgenoot, hij ook alerter zal reageren op gevaar om nog op tijd weg te komen. Dat moest dus uitgezocht worden. Ze lieten één groep spreeuwen net zo vaak een bad nemen als ze maar wilden. Een andere groep moest het zonder bad zien te redden. Na een tijdje kregen alle vogels meelwormen voorgeschoteld. Tijdens het voeren lieten de onderzoekers telkens de alarmroep van een spreeuw horen. De schone vogels trokken zich daar nauwelijks iets van aan, maar de "viezeriken" daarentegen waren direct op hun hoede. Het lang uitblijven van een bad veroorzaakt vermoedelijk stress. En stress maakt waakzaam.

Bron: *NRC Handelsblad*, 11 januari 2012 / *Biology Letters*

Verkleedpartij

Het is niet altijd wat het lijkt in de vogelwereld. Frans onderzoek heeft aangetoond dat 40% van de mannelijke bruine kiekendieven (in het westen van Frankrijk) in bouw en uiterlijk bijna identiek is aan vrouwtjes. Normaal gesproken zijn mannelijke bruine kiekendieven gemakkelijk te onderscheiden van de vrouwtjes, ook voor kiekendieven zelf. Mannetjes reageren agressief op andere mannetjes en proberen ze te verjagen. Vrouwtjes hebben geen last van agressie. Ook onderling zijn vrouwtjes veel vredelievender. Vrouwtjes verspillen daardoor minder kostbare tijd aan geruzie en besteden meer tijd aan voedsel zoeken. De als vrouw verklede mannetjes profiteerden van hun uiterlijk. Ook zij werden minder vaak door de andere mannetjes aangevallen. Ook de echte vrouwtjes lieten hun verklede soortgenoten met rust. Dat bleek uit een test waarbij men modellen van "gewone" mannetjes en van "vrouwelijke" mannetjes namaakte en daarop een mannetje losliet. De vrouwelijke modellen werden nauwelijks aangevallen. Een ander voordeel is mogelijk dat de "echte kerels" door hun onderlinge gebakkelei minder gemakkelijk aan een partner komen. Ze hebben het er veel te druk voor. De travestieten kunnen echter in alle rust een partner uitzoeken. Slim. Kemphanen doen dezelfde truc.

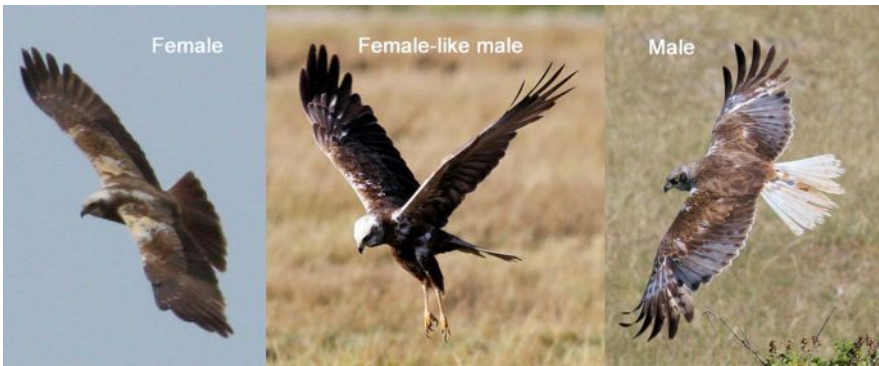
Bron: www.nu.nl, 10 november 2011 / *Biology Letters*

Roofdino's

Vogels en dinosauriërs hebben miljoenen jaren naast elkaar bestaan, maar om nu te zeggen dat het altijd pais en vree was... Dino's waren niet vies van een vogeltje op hun dagelijkse menu. Dat vermoeden bestond al langer, maar een overtuigend

bewijs was nog niet gevonden. In China is nu een vondst gedaan van het fossiele skelet van een Microraptor, een kleine gevederde dinosaurus, met daarin de overblijfselen van een vogeltje. Alleen resten van vleugel- en voetbotjes zijn bewaard gebleven. Nu zou je kunnen denken: toeval, beide dieren zijn gewoon op hetzelfde moment doodgegaan en bovenop elkaar terechtgekomen. Uit de positie van de botjes hebben de onderzoekers echter kunnen afleiden dat Microraptor zeer waarschijnlijk zelf het vogeltje heeft gevangen en vervolgens ingeslikt. De vleugelbotjes liggen achterin de maag (of de plek waar die gezeten moet hebben), de voetbotjes meer voorin. Het vogeltje is dus met de kop eerst naar binnen gewerkt, zoals veel moderne roofvogels ook doen. Gezien het type prooi vermoedt men dat de roofdino een snelle, lenige boombewoner is geweest. Snel genoeg om onschuldige vogeltjes te verschalken. De schurk...

Bron: *NRC Handelsblad*, 22 november 2011 / Proceedings of the National Academy of Sciences

De echte kiekendieven en hun modellen (<http://blogs.discovermagazine.com>)